

HYGG & HOYR

Fríggjadagur 17. desember

Sendirøðir og klassikarar

Hetta eru sendingarnar, sum TV3 í stóran mun fer at senda um jólini. Harumframt verður nýggja øldin markerað, soleiðis at vit síggja, hvussu aldarskiptið verður skotið inn kring heimin

JÁKUP MØRK

Á norðurlandsku rásini við heimstaði í Onglandi, eru tey eisini í ferð við at gera klárt til jóla- og nýggjárshald. Hetta verður tó gjørt nakað øðrvísi enn tað, vit eru von við.

Sum so eru ongar serligar jólasendingar, men istaðin fara flestu filmar og flestu partarnir av sendirøðum teirra at snúva seg um jólini.

Vit síggja, hvussu tey í litla húsinum á præriuni halda jól, eins og vit síggja, hvat hendir, tá Ellen og Sabrina halda jól.

Eitt hevur tó verið fast øll árin, sum rás Tórshavn hevur sent, og tað er, at sjálvan jólaaftan er Mary Poppins á skránni. Har kunnu vit so síggja og hoyra, hvussu alt gongur fyri seg, tá mr. Banks hevur gjørt av at seta Mary Poppins at ansa børnum sínum.

Jóladag verður stóri musicalurin hjá An-

drew Lloyd Webber, Jesus Christ Superstar, sýndur.

Fyri tey yngstu, er tað ivaleyst serliga annar jóladagur, sum er áhugaverður, við tað at vit tá fáa høvi at síggja klassikaran, Alice in Wonderland, eins og vit síggja, hvussu leikur fer, tá Chevy Chase ger av at fara eina jólaferð við húski sínum.

Kring knøttin

Tá nýggja árið og øldin fara at nærkast, fer TV3 eisini at rigga seg til nýggju øldina. Mikudagin verður so spakuliga byrjað at hita upp til nýggju øldina, tá Jakob Kjeldbjerg minnir hyggjararnar á størstu ítróttarhendingarnar í skjott farna árinum.

Nýggjarsaftan er so at siga allur settur av til at fylgja við, hvussu nýggja øldin verður móttikin ymsa staðni í heiminum.

Sent verður beinleiðis frá yvir 50 londum, soleiðis at siggjast kann, hvussu leikur fer alla staðni. Byrjað verður í Tonga og Kiria-

batí, har íbúgvarnir kunnu fara inn í nýggju øldini, longu kl. 10.00 okkara tíð, og síðani verður farið runt allan heimin, áðrenn endað verður í Danmark.

ÚTSJÓN - um loftmiðlar okkara

Ummæli av ummæli

Vit miðaldrandi minnst teir ógvusligu orðadráttirnar, sum í 70-árunum plagdu at vera í bløðunum, tá ið rithøvundurin Magnus Dam Jakobsen fór at ummæla tey ummæli, hann fekk frá øðrum. Turrisligt var tað ikki, og mangan skemtiligt.

Bókaummælini í Útvarpi Føroya eru spok afturimóti. Lurtarin feli, at stigið verður varliga.

Tað er als ikki lætt at ummæla í hesum litla landi. Eplið er ov nær slokkinum, kunnu vit siga, eldur í fjúsinum, hatta hevur hon einki skil á, langabúi hennara var eisini eitt tvorball, idiot!

Jógvan Isaksen, lektari skriar einastaðni: «Ein góður ummælari skriar fyrst og fremst eitt gerandismál, sum øll skilja.» Hoyrt!

»Ummælarin má vera konur á sínum øki«, heldur hann fram, og »tað er neyðugt, at ein ummælari er vællisin.« Nú fer at knípa hjá hesum ummælara og kanska fleiri við.

Kortini vágar undirritaða sær at avdúka, at hon heldur, at fleiri sendingar í miðlunum eru ringar at skriva um. Orsøkin er, at tað kennist sum at eitthvørt er galið. Men við tað at ein kanska er inhabilur ella í øðrum førum ikki er førur fyri at definera, hvat tað er sum er galið, so kann ein ikki fyri tað døma tað niður og norður. Heldur ikki kann man vera negativur, bara tí einum ikki dámar eitt menniskja. Eitt ummæli má og skal vera sakligt, kritikurin má kunna brúkast til nakað, evt. vera til hjálpar; einki er lættari enn at jarðleggja onkran og sláa hann í hel.

6 des. datt eg inn í eitt ummæli í útvarpsins bókatítti, sum var øðrvísi. Hanus Andreasen brøyt gamlar vanar, tá hann ummælti Norðlandslúðurin hjá Petter Dass, sum Aksel Tórgarð umsetti.

Ummæli var upp á rím og tað fleyt í sjónum sum ein vælbygður bátur, púra söttreinsað fyri patos.

Jensia í Búðini

Ein gomul endursending frá 1986 (Bestubitar) hevur fest seg ógloymandi í minnið hjá hesum ummælaranum.

Vit hoyrdu tað tá 93 ára gomlu bóndakonuna Jensiu í Búðini greiða frá, tá Haley-kometin fór tvørturvið Føroyum fyrst í hesi øldini. Í sjálvum sær ljóðar tað ikki serliga »vilt«, at ein gomul kona (ella maður) fortelur um eina hending fyri næstan 100 árum síðani.

Men her upplivdu vit frásøgukynstur á høgum stigi. Eitt kynstur, sum má iðkast dagliga, um vit ikki skulu enda sum ómælendi zombiar framman fyri einum ella øðrum skermi.

Neyvan hevði hendan konan lært føroyskt í skúlanum, eg giti, at hon, eins og omma mín bæði skrivaði, roknaði og bað til Várharra á donskum. Og kortini gjørdi hesar konur okkum fyri skommum, tá ið ráddi um at siga frá á – ikki á nøkrum hovudsamli ella nøkrum minnilutamáli – men á Málinum í Føroyum. Dispositiónin var perfekt; einki himpr ella leiting eftir góðkendum orðum.

Vit byrjaðu í eplaveltini, har vit so gerandisliga settu epli niður saman við pápanum, og endaðu við at síggja og enná luktta eitt tað vakrasta náttúrufrýbrigdi, sum nakar man hava sæð í Føroyum. Haley- halastjörnunna.

Sunnudagin 12 des., eftir at eg hevði skrivað tað, tygum júst hava lisið, hevði Jógvan Arge samrøðu í útvarpinum við Súsannu Malenu Poulsen av Eiði. Aftur ein gomul røsk og vitug kona við framúr góðum evnum at siga frá. Eftir frásøgnini at døma hevur hon livað eitt langt og ríkt

lív alla møgulega staðni í Føroyum. Vit sœu alt fyri okkum. Suðuroynna, Tjørnuvík, Havnina og Eiði. Hon fór niður í smálutimar, og kortini var tað ikki trivielt eina einastu løtu.

Krosskast

Ferð eftir ferð eydnast tað sjónvarpsmanninum Tróndi Djurhuus at fáa eina heilskapada sending burtur úr nøkrum, sum viðhvørt tykist vera tann totala ósemjan. Tróndur hevur góð evnir og gott høvd framman fyri tí eindaleysa upp-tøktólinum, og onkusvegna fær hyggjarin álít á, at hann nokk fær stýrt tí órliga farinum í havn.

Luttakarnir eru oftast tveir áhuga-bólkar, og mangan eru evnini politisk, t.d. fiskivinnan, pensjónir, ferðsla, sjúkrarøkt, og altíð eru serlig fakfólk boðin við. Tað kunnu vera sjómenn, skiparar, bankafólk, vinnulívsvólk ella embætistfólk.

Hesi fólk hava oftast stóra vitan um síni øki, og tað er áhugavert at lurta eftir teirra serlesu og rólugu viðmerkingum. Øðrvísi er við politikarunum. Fyri sjónvarpshyggjaran tykist tað ofta, sum eru hesir famir í sjálvverju, longu áðrenn sendingin byrjar. Har afturat hava summir serlig evnir eins og filmstjörnur at spæla fyri gallarinum. (Í leikhúsum finnst sum kunnugt gallari ovast uppi, har tey sum ikki eiga nógvir pengar kunnu fáa bilig atgongumerki.)

Í seinasta Krosskasti, sum snúði seg um oljuhavni, var ein dámligur, skemtiligur og samstundis álvarssamur stemningur. Hyggjarin fekk gott innlit í, hvussu fram verður farið í hesi spildurnýggju vinnuni, og vit skilja fulvæl, at Suðuroyggin ynskir at liggja framvið.

Væri var við stemninginum í næstseinstasta Krosskasti, har talan var um pensjónir. Her fall javnaðarmaðurin tíverri í ta freistingina at spæla fyri teimum 5.000 pensjonistunum uppi á gallarinum. Spell, tí sjónarmið javnaðarfloksins eru ógvu-

Oddvør Johansen rithøvundur ummælar

liga áhugaverd at frætta meira um – eisini hjá manninum, sum eitur Helena. Hesi maður skal bara kolast niður, hvørjum hann so kemur við.

Hann eins og fleiri aðrir ungir politikarar hava eina ófyrigeviliga synd: Teir arbeiða ov skjótt. Ov effektivt.

Sunnukvöld

Sunnukvöld í Sjónvarpinum plagar at vera so, at har er okkurt fyrí øll. Soleiðis var eisini 12 des. Jólaeikan er nýggj jólasending, har fleiri ymisk miðlafólk gera smærri sendingar, hvør við sínum serliga dámi.

Her var nakað fyri bæði Per og Pól. Gott er tað og ynskiligt, at fólk fara út á byggt at taka upp. Vit síggja nakað nógv úr Gongugetuni og S.M.S. í Havn. Zakaris Hammer rakti í plett við at vísa á menniskjað og kenslurnar aftan fyri hovudsinnu okkara.

Vitjanin á Bókamiðsøluni var ov yvirflátisk. Bókur eru vanliga vakrar og litríkar, altoð dekorativar, og ein vildi ynskt, at meira varð gjørt burtur úr at vísa tí vanliga hyggjaranum og almenninginum inn í hetta bókamekka, sum fáur man hava vitjað.

Hesi ummælarin takkar fyri seg og ynskir bæði miðlum og lesarunum eini gleðlig jól og gott nýggjár 2000.